

Een Bijbels Leerhuis over Handelingen Leiding

| 2026 – 2027 |

**“IN OVEREENSTEMMING MET DE HEILIGE GEEST HEBBEN WIJ
BESLOTEN.”**

“In overeenstemming met de heilige Geest hebben wij namelijk besloten u geen andere verplichtingen op te leggen dan wat strikt noodzakelijk is.”

Doelstellingen

De deelnemers...

...ontdekken hoe het thema verkondiging aanwezig is in hoofdstuk 15 van Handelingen

...zien dat ook hier de Geest de motor van de verkondiging is

...zien in dat er een diversiteit was in mensen die tot het christendom komen

...doorgronden hoe een bijeenkomst van de vroege kerk een fundamentele keuze moet maken

...ontdekken hoe het Oude Testament een inspiratiebron is voor de vroege, christelijke kerk

...vinden inspiratie in Handelingen 15 voor de synodale weg vandaag

Verloop van de avond

19u40	de tekst lezen
20u05	de tekst doorgronden
20u40	de tekst overwegen
21u10	evaluatie leerhuis
21u20	antwoorden in gebed
21u30	einde

1. Welkom en lied

Welkom op de zevende bijeenkomst van het Bijbels leerhuis over Handelingen. In de vorige bijeenkomst zagen we hoe de Geest ook werkzaam is in heidenen (o.a. Cornelius): zij werden dan ook gedoopt en opgenomen in de kerkgemeenschap.

Vandaag lezen we hoofdstuk 15. Centraal staat een diep meningsverschil tussen twee stromingen in de vroege kerk: zij die vinden dat heidense christenen zich dienen te besnijden en dus de Thora moeten volgen; en zij die dit niet als verplichting willen opleggen omdat geloof in Jezus de harten van alle mensen reinigt. De apostelen en de oudsten komen dan ook samen, wat later bekend zal staan als het eerste concilie of 'het concilie van Jeruzalem'.

In dit proces – waar het tot een hevige woordenstrijd kwam (Hand 15,7) – ontdekken we een beginnende kerk die zoekende en groeiende is. Het is een kerk waar de Heilige Geest actief is, wat geen garantie biedt op het vermijden van onenigheid.

Laten ook wij vandaag ons bewogen voelen door de Geest, dat ons samenkomen rond de Schrift ons begrip en verstaan van onze kerkgemeenschap mag voeden. Als volk van God willen we daarom samen zingen.

561

Wij zijn uw volk

1. Wij zijn uw volk, uw broers en zo - nen,
2. Laat ons uw lui - de roep - stem ho - ren,

1. Gij blijft ons erf - deel, goed en grond.
2. wij vol - gen U naar 't rij - zend licht.

1. Kom, Heer, in on - ze lan - den wo - nen,
2. Kom, da - ge - raad, kom, mor - gen - glo - ren

1. kom, baan de weg voor 't nieuw ver - bond.
2. en o - pen ons uw aan - ge - zicht.

Refrein
Wij zijn uw volk, uw broers, uw zo - nen,
Gij blijft ons erf - deel, goed en grond.

2. Inleiding

We lezen vandaag het vijftiende hoofdstuk van het boek Handelingen. Daarmee zitten we ongeveer halweg het boek.

In hoofdstuk 9 werd Paulus zijn bekering beschreven en in de hoofdstukken daarna vertrekt hij op zijn eerste zendingsreis. Bij het begin van het vijftiende hoofdstuk vernemen we hoe Paulus nog steeds samen met Barnabas onderweg is – de Geest had hen in hoofdstuk 13 bijeengebracht. Ze komen aan in Antiochië in Syrië. Echter, ze komen er in zwaar conflict met ‘enkele leerlingen uit Judea, die betoogden dat de [heidense] broeders zich moesten laten besnijden’ (Hand 15,1).

Dit conflict raakt aan de kern van het prille christendom. In eerste instantie waren alle leerlingen van Jezus Joden, die besneden waren en de Wet naleefden. Echter, na de Verrijzenis en Hemelvaart van Jezus ondernemen zijn leerlingen grote reizen om alle volkeren tot geloof te brengen. Jezus’ boodschap valt namelijk niet te beperken tot het Joodse volk alleen. Heel wat heidenen bekeren zich tot het christendom via het doopsel. Maar moeten de (volwassen) mannen dan nog de besnijdenis ondergaan – goed wetende dat joodse jongens op hun achtste dag na hun geboorte worden besneden? Deze cruciale vraag diende snel een kerk-gedragen antwoord te krijgen.

Hierop onderbreekt Paulus zijn eerste reis en gaat richting Jeruzalem om op de kwestie samen met de apostelen en oudsten nader in te gaan.

3. De tekst lezen

Handelingen 15

Bijeenkomst van de apostelen

¹Er kwamen enkele leerlingen uit Judea, die betoogden dat de broeders zich moesten laten besnijden, overeenkomstig het door Mozes overgeleverde gebruik, omdat ze anders niet konden worden gered.

²Dit leidde tot grote onenigheid met Paulus en Barnabas en mondde uit in een felle woordenstrijd. Besloten werd dat Paulus en Barnabas, samen met enkele andere leerlingen, naar Jeruzalem zouden gaan om deze kwestie voor te leggen aan de apostelen en de oudsten.

³Nadat de gemeente hun uitgeleide had gedaan, gingen ze op weg en trokken ze door Fenicië en Samaria. Daar verhaalden ze uitvoerig van de bekering van de heidense volken, iets dat bij alle gelovigen grote vreugde wekte.

⁴Bij hun aankomst in Jeruzalem werden ze verwelkomd door de apostelen en de oudsten en door de rest van de gemeente. Ze brachten verslag uit van alles wat God door hen tot stand had gebracht.

⁵Enkele gelovigen die tot de partij van de farizeeën behoorden, gaven echter te verstaan dat ook de niet-Joodse gelovigen dienden te worden besneden en opdracht moesten krijgen zich aan de wet van Mozes te houden.

⁶De apostelen en de oudsten kwamen bijeen om nader op deze zaak in te gaan.

⁷Toen het tot een hevige woordenstrijd kwam, stond Petrus op en zei: 'Broeders, u weet dat God mij al in het begin uit uw midden heeft gekozen om de boodschap van het evangelie onder de andere volken te verspreiden, opdat ook zij tot geloof zouden komen.

⁸God, die de harten doorgrondt, heeft zich duidelijk voor hen uitgesproken door hun de heilige Geest te schenken, zoals Hij die ook aan ons geschonken heeft.

⁹Hij heeft geen enkel onderscheid gemaakt tussen ons en hen, want Hij heeft hun hart door het geloof gereinigd.

¹⁰Waarom wilt u God dan trotseren door op de schouders van deze leerlingen een juk te leggen dat onze voorouders noch wijzelf konden dragen?

¹¹Nee, we geloven dat we door de genade van de Heer Jezus gered worden, op dezelfde wijze als zij.'

¹²Daarop zwegen alle aanwezigen, en men luisterde naar Barnabas en Paulus, die vertelden welke grote tekenen en wonderen God door hen onder de heidense volken had verricht.

¹³Toen ze uitgesproken waren, nam Jakobus het woord. Hij zei: 'Broeders, luister.

¹⁴Simeon heeft uiteengezet hoe God vanaf het begin het voornemen had om uit alle volken een volk te vormen dat zijn naam vereert.

¹⁵Dat stemt overeen met de woorden van de profeten; er staat immers geschreven:

¹⁶"Dan keer Ik terug op mijn schreden. Ik zal het vervallen huis van David herbouwen, wat is neergehaald zal Ik weer opbouwen. Ik zal dit huis doen herrijzen,

¹⁷⁻¹⁸zodat de mensen die overgebleven zijn de Heer zullen zoeken, evenals alle volken over wie mijn naam is uitgeroepen. Zo spreekt de Heer, die dit van oudsher heeft aangekondigd."

¹⁹Daarom ben ik van mening dat we de mensen uit de heidense volken die zich tot God bekeren geen al te zware lasten moeten opleggen,

²⁰maar dat we hun moeten schrijven dat ze zich dienen te onthouden van wat door de afgodendienst bezoedeld is, van ontucht, van vlees waar nog bloed in zit en van het bloed zelf.

²¹In elke stad wordt de wet van Mozes immers al sinds mensenheugenis verkondigd en op iedere sabbat in de synagogen voorgelezen.'

²²Daarop besloten de apostelen en de oudsten in overleg met de hele gemeente enkele afgevaardigden met Paulus en Barnabas mee te zenden naar Antiochië. De keuze viel op twee leiders uit de gemeente: Judas, wiens bijnaam Barsabbas luidde, en Silas.

²³Men gaf hun een brief mee met de volgende inhoud:

'Van de apostelen en de oudsten. Aan onze broeders en zusters in Antiochië, Syrië en Cilicië afkomstig uit de heidense volken: gegroet!

²⁴Wij hebben vernomen dat enkelen van ons u een bezoek hebben gebracht – zonder dat wij hun dat hadden opgedragen – en dat hun uitspraken aanleiding zijn geweest tot verwarring en verontrusting.

²⁵Daarom hebben we eensgezind besloten enkele broeders naar u toe te zenden in het gezelschap van onze geliefde Barnabas en Paulus,

²⁶mensen die hun leven op het spel hebben gezet voor de naam van onze Heer Jezus Christus.

²⁷We hebben Judas en Silas afgevaardigd, en zij zullen de inhoud van deze brief mondeling toelichten.

²⁸In overeenstemming met de heilige Geest hebben wij namelijk besloten u geen andere verplichtingen op te leggen dan wat strikt noodzakelijk is:

²⁹onthoud u van vlees dat bij de afgodendienst is gebruikt, van bloed, van vlees waar nog bloed in zit, en van ontucht. Als u zich hieraan houdt, doet u wat juist is. Het ga u goed.'

³⁰Ze namen afscheid en vertrokken naar Antiochië, en nadat ze daar de gemeente hadden bijeengeroepen, overhandigden ze de brief.

³¹Toen de brief was voorgelezen, verheugde de gemeente zich over de bemoedigende inhoud.

³²Judas en Silas, die zelf ook profeten waren, hielden een lange toespraak, waarmee ze de gelovigen bemoedigden en sterkten.

³³Ze brachten enige tijd in Antiochië door en werden toen met een vredegroet door de gelovigen teruggezonden naar degenen die hen hadden afgevaardigd.

³⁵Paulus en Barnabas bleven in Antiochië, waar ze met nog vele anderen de boodschap van de Heer onderwezen en verkondigden.

De tweede zendingsreis

³⁶Niet lang daarna zei Paulus tegen Barnabas: 'Laten we teruggaan naar alle steden waar we het woord van de Heer hebben verkondigd, om te zien hoe het daar met de leerlingen gaat.'

³⁷Barnabas wilde ook Johannes Marcus meenemen,

³⁸maar Paulus voelde daar niets voor, omdat hij hen in Pamfylië in de steek had gelaten en zich aan hun werk had onttrokken.

³⁹Een en ander leidde tot grote onenigheid, zodat ze uit elkaar gingen en Barnabas samen met Marcus naar Cyprus vertrok.

⁴⁰Paulus koos Silas als reisgezel en vertrok eveneens, nadat de gelovigen hem aan de genade van de Heer hadden toevertrouwd.

⁴¹Hij trok door Syrië en Cilicië, waar hij de gemeenten bemoedigde

4. De tekst doorgronden

In het vijftiende hoofdstuk verhaalt over een discussie in de vroege kerk.

Ga in kleine groepjes van 2 à 3 personen aan de slag. Herlees de Bijbeltekst en los onderstaande vragen op.

Het vijftiende hoofdstuk bevat vijf verschillende stukken. Welke zijn dit?
Noteer de verzen.

Aanleiding en probleemschetsing

Bijeenkomst in Jeruzalem

Opstelling brief

Resultaat van de brief

Start tweede zendingsreis

Wat is de aanleiding van de discussie?

Men wil de discussie beslechten door het bij de apostelen en de oudsten in Jeruzalem ter tafel te brengen. Wie is aan het woord? Wat zijn hun voornaamste argumenten?

Naam	Vers	Argumentatie
	7-11	
	12	
	13-21	

Hoe wordt er finaal een beslissing genomen?

5. De tekst overwegen

Wat leert deze Bijbeltekst ons? Overleg opnieuw in kleine groepjes en beantwoord onderstaande vragen.

Overwegen we nu de tekst.

Waar zijn er tekenen van onenigheid?

Waar zijn er tekenen van harmonie?

Wat zegt dit hoofdstuk over de leiding in/van de vroege kerk?

Hoofdstuk 15 toont mooi hoe er in de vroege kerk al veel spanningen waren. Zo'n grote vraag of heidense christenen zich dienden te besnijden had veel voeten in de aarde.

Hoe kan deze Bijbelpassage inspiratie zijn voor onze kerk vandaag? Wat leert het ons over leiding en beslissingen nemen?

Kun je in Handelingen 15 sporen van synodaliteit vinden?

Valt synodaliteit te realiseren in de kerk?

Welke veranderingen in je eigen geloofsgemeenschap kunnen helpen richting meer synodaliteit?

Bespreek in groep het filmpje van Paus Franciscus waarin hij synodaliteit uitlegt.

“Alle christenen zijn verantwoordelijk voor de missie van de Kerk, alle priesters, wij allemaal. Priesters zijn niet de leiders van de leken, maar hun herders. Jezus heeft ons voor elkaar geroepen. Niet de een boven de ander, niet de een aan de ene kant en de ander aan de andere, maar elkaar aanvullend. Wij zijn een gemeenschap. Daarom moeten we samen optrekken en de weg van de synodaliteit bewandelen.

Natuurlijk kunnen jullie me vragen: “Wat kan ik, een buschauffeur, doen?”, of “Ik, een boerin?”, of “Ik, een visser?” Wat we allemaal moeten doen: getuigen met ons leven. En medeverantwoordelijkheid nemen voor de missie van de Kerk.

De leken, de gedoopten, zijn in de Kerk in hun eigen huis en zij moeten voor haar zorgen. Ook wij, de priesters en de godgewijden, moeten dat. Ieder draagt bij wat hij of zij het beste kan. We zijn medeverantwoordelijk voor de missie, we nemen deel aan en leven in de gemeenschap van de Kerk.

Laten we bidden dat de Kerk met alle middelen een synodale manier van leven mag blijven ondersteunen; in het kader van de medeverantwoordelijkheid die participatie, gemeenschap en gedeelde missie onder priesters, religieuzen en leken bevordert.”

Paus Franciscus – Oktober 2024

<https://www.youtube.com/watch?v=nGaaJjWwIJk&t=122s>

EVALUATIE VAN HET AFGELOPEN LEERHUIS

De monitor bezorgt het evaluatieblad uit de eerste bijeenkomst terug aan de deelnemers. De deelnemers geven hier hun evaluatie van het leerhuis.

6. Antwoorden in gebed.

God, kom mij te hulp

Heer, haast u mij te helpen.

Eer aan de Vader en de Zoon en de Heilige Geest,

Zoals het was in het begin en nu en altijd.

En in de eeuwen der eeuwen. Amen (Alleluia)

Hymne

ZJ561 – Wij zijn uw volk

561

Wij zijn uw volk

1. Wij zijn uw volk, uw broers en zo - nen,
2. Laat ons uw lui - de roep - stem ho - ren,

1. Gij blijft ons erf - deel, goed en grond.
2. wij vol - gen U naar 't rij - zend licht.

1. Kom, Heer, in on - ze lan - den wo - nen,
2. Kom, da - ge - raad, kom, mor - gen - glo - ren

1. kom, baan de weg voor 't nieuw ver - bond.
2. en o - pen ons uw aan - ge - zicht.

Refrein
Wij zijn uw volk, uw broers, uw zo - nen,

Gij blijft ons erf - deel, goed en grond.

Psalm 124 (123)

¹Was de Heer niet met ons geweest,
zo mag Israël zeggen;

**²Was de Heer niet met ons geweest
toen allen zich tegen ons keerden; _**

³Dan zouden wij levend verslonden zijn,
verzengd door de gloed van hun woede;

**⁴Dan had de vloed ons verzwolgen,
de bergstroom ons meegesleurd;**

⁵Dan waren wij reddeloos ondergegaan
in schuimende waterkolken. _

**⁶De Heer zij geloofd, Hij gaf ons niet prijs,
ontrukte de prooi aan hun tanden.**

⁷Wij zijn als een vogel nog juist gevlucht,
ontsnapt aan het net van de jagers.

**Het net van de vogelaar is gescheurd,
wij zijn eruit losgekomen. _**

⁸Onze hulp is in de naam van de Heer,
die hemel en aarde gemaakt heeft. _

**Eer aan de Vader en de Zoon
en de heilige Geest.**

Zoals het was in het begin en nu en altijd
en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Schriftlezing (Handelingen 15, 25-29)

Daarom hebben we eensgezind besloten enkele broeders naar u toe te zenden in het gezelschap van onze geliefde Barnabas en Paulus, mensen die hun leven op het spel hebben gezet voor de naam van onze Heer Jezus Christus. We hebben Judas en Silas afgevaardigd, en zij zullen de inhoud van deze brief mondeling toelichten. In overeenstemming met de heilige Geest hebben wij namelijk besloten u geen andere verplichtingen op te leggen dan wat strikt noodzakelijk is: onthoud u van vlees dat bij de afgodendienst is gebruikt, van bloed, van vlees waar nog bloed in zit, en van ontucht. Als u zich hieraan houdt, doet u wat juist is. Het ga u goed.'

Voorbede

Bidden wij voor al wie leiding neemt in onze kerkgemeenschap. Voor gewijden en niet-gewijden, mannen en vrouwen.

**Jésus le Christ, lumière intérieure, ne laisse pas mes ténèbres me parler.
Jésus le Christ, lumière intérieure, donne-moi d'accueillir ton amour**

Bidden wij voor de hele kerkgemeenschap. Dat allen elkaar vinden in het gemeenschappelijk doopsel en laten leiden door de Geest.

**Jésus le Christ, lumière intérieure, ne laisse pas mes ténèbres me parler.
Jésus le Christ, lumière intérieure, donne-moi d'accueillir ton amour**

Bidden wij opdat de Heilige Geest werkzaam mag zijn in heel de wereld, bij gedoopten en niet-gedoopten.

**Jésus le Christ, lumière intérieure, ne laisse pas mes ténèbres me parler.
Jésus le Christ, lumière intérieure, donne-moi d'accueillir ton amour**

Zie:

https://www.youtube.com/watch?v=DEhEzyMHejs&list=RDDEhEzyMHejs&start_radio=1

Onze Vader

Slotgebed

Heer

Wij kwamen samen in uw Naam,
om Uw Woord ten leven te begrijpen.

Zend uw Geest over ons uit.
Inspireer ons in onze engagementen,
gemeenschappen en taken.

Wees allen nabij die leiding nemen in Uw Kerk.
Moge ze enkel Uw Woord op de lippen hebben.

Wij bidden dat ieder van ons, met zijn of haar eigen charisma's,
vanuit zijn geloof mag getuigen van Uw Liefde.

Door Christus, uw Zoon en onze Heer.
Amen.